

українськими майстрами, функціонували за рахунок євреїв, слугували не тільки місцем громадського спілкування, але й були першими прототипами культурно-побутових та розважальних закладів сільського населення.

Ключові слова: корчма, шинок, євреї, українське село, архітектурний простір села.

Summary

Kiuntslı R. Barrel shop and pub as the phenomenon of coexistence of jewries and Ukrainians in a cultural and artistic space of the Ukrainian village

In architectural space of Ukrainian village important place belongs to inns and taverns as an essential structural element of the architectural and cultural environment of Ukrainians. Taverns and inns, which were built by Ukrainian masters, but operated by Jews served as not only a place of public communication, but were also the first prototypes of cultural entertaining facilities in rural areas.

Key words: inn, tavern, Jewish, Ukrainian village, the architectural space of the village.

Аннотация

Кюнсли Р.В. Корчма и шинок как феномен сосуществования евреев и украинцев в культурно-художественном пространстве украинского села

В архитектурном пространстве украинского села важное место принадлежит корчме и шинку как структурным элементам архитектурной среды культурно-художественного пространства украинцев. Корчмы и шинки, которые были построены украинскими мастерами, но функционировали за счет евреев, служили не только местом общения, но и были прототипами культурно-бытовых и развлекательных заведений сельского населения.

Ключевые слова: корчма, шинок, евреи, украинское село, архитектурное пространство села.

Надійшла до редакції 10.10.2014 р.

УДК 7.072.2

Т.В. Шнуренко

ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАДИЦІЙНОЇ СОРОЧКИ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ НА СТОРІНКАХ ЖУРНАЛУ «НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ ТА ЕТНОГРАФІЯ»

Досліджуючи те чи інше питання в будь-якій галузі науки, обов'язково звертаємось до періодичних видань відповідного спрямування. Серед видань етнологічного та етномистецтвознавчого напрямку: «Киевская старина» (Київ), «Народознавчі зошити» (Львів), «Советская этнография», «Этнографическое обозрение», «Живая старина» (Москва), журнал «Народна творчість та етнографія» (з 2011 р. – «Народна творчість та етнологія») ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України посідає чільне місце у вивченні теорії, історії та сучасного стану народної культури. Праці українських, зарубіжних вчених, науковців діаспори, трибуна молодого дослідника, рубрика «Розвідки і матеріали», огляди та рецензії нових публікацій, описи різноманітної фондів, колекцій та рідкісних видань – далеко не повний перелік напрямів публікацій цього видання. На сторінках наукового видання знайшли місце і розвідки, присвячені дослідженню традиційного одягу та, зокрема, сорочки. Беручись до дослідження української сорочки як помітного явища народної культури, не можемо обійти увагою роботи тих вчених, які вивчали її ще в радянський час. Їх праця потребує згадки та оцінки, чого раніше детально не робилося.

Об'єктом пропонованого читачеві дослідження є статті, опубліковані в цьому журналі і присвячені висвітленню складової українського традиційного строю – сорочки – з точки зору сучасного дослідника.

Велике історичне та художнє значення українського народного костюма безумовне, як і його основного елементу – сорочки. Матеріали археологічних розкопок, наукових досліджень свідчать, що традиційна сорочка на території України почала формуватись ще до часів Київської Русі. Від глибокої давнини і впродовж усього існування сорочка задовольняла не лише матеріальні, а і духовні потреби людини, виконуючи необхідні побутові, соціальні, обрядові, магічні функції. В контексті дослідження традиційної сорочки звернемо до праць знаних науковців та матеріалів молодих вчених, надрукованих у цьому журналі.

Дана стаття є спробою огляду статей дослідників Карпатського регіону: Я. Прилипка, М. Костишиної, А. Патрус-Карпатського, А. Поріцького, Л. Шевченка, О. Командирова, О. Полянської, Т. Ніколаєвої, Т. Кара-Васильєвої, Я. Кожолянка.

Перше дослідження традиційного одягу гірських народів Карпат на сторінках журналу датоване 1940 р. («Мистецтво українських горців»). Л. Шевченко описує побут, традиційне житло, декорування житла, хатніх речей, килимарство. Авторка приділяє увагу і традиційному костюму, а саме орнаментативній чоловічій та жіночій сорочкам. Окрім технік вишивки, кольорової гамми, розміщенням вишивки на рукаві, знаходимо опис чоловічої сорочки з вишивкою коміра, манжет, верхньої частини рукава та низу сорочки. Таку сорочку носили навипуск, обов'язково під'язуючи поясом [12; 48].

Вивчення народного костюма та його елементів в історично-етнографічному контексті формування української нації – це питання розглянув у своїй статті відомий етнограф Я. Прилипка [12].

Аналізуючи праці Б. Куфтіна, Н. Грінкова, Т. Крюкової, Н. Лебедевої, В. Беліцер, М. Шмельової, Ф. Вовка, В. Богданова, Я. Прилипка досліджує кожний предмет народного одягу, його матеріал, форму, принципи крою та пошиття, кольорову гамму. Він простежує тісний зв'язок між традиційним одягом та етнічними, національними, локальними естетичними смаками, що традиційно складаються в конкретний комплекс або костюм певної етнографічної зони. Багато уваги приділено дослідженню української традиційної сорочки. Автор за способом сполучення пілок полотна на плечах виділяє чотири основних типи крою: сорочка з вставками, з суцільним рукавом, тунікоподібна та сорочка з «талійкою». Я. Прилипка дослідив зв'язок між шириною полотна та принципом пришивання вуставок: там, де традиційно виготовляють повотно шириною 45-50 см., вуставки пришивають по основі, де ширина 75-80 см. – пришивають по пітканню. Автор звертає увагу на таку закономірність: сорочки з вуставками, пришитими по основі, традиційно шийються з трьох полотен, а ті, що по пітканню – з двох. Як зразок перехрещення етнокультурних зв'язків, Я. Прилипка простежує ареал побутування сорочки, пошитої в дві та три пілки, порівнюючи їх з традиційними кроями сорочок сіверян, в'ятичів та древлян [12; 15]. Велике значення у дослідженні традиційного костюма та сорочки, як основної частини одягу, на думку автора, має колір вишивок, різноманітні техніки, художнє оформлення швів, розміщення та характер малюнків [12; 16]. У статті «З народного одягу Чернівецької області» [11] Я. Прилипка детально описує традиційний жіночий та чоловічий одяг Буковинського Поділля, який він мав можливість бачити на обласному святі пісні і танцю в м. Чернівці у травні 1959 р., де були представлені тунікоподібні жіночі сорочки строїв Буковинського Поділля та Гуцульщини, жіноча буковинська сорочка з двох частин, традиційні сорочки з «моршинкою» [9; 85]. Автор детально описує їх, звертає увагу на зміни крою та вишивки традиційної сорочки в зв'язку з використанням для пошиття народного костюма (сорочки) фабричних тканин [9; 89].

Відомий науковець М. Костишина впродовж 1975-1978 рр. у журналі «Народна творчість та етнографія» опублікувала три статті-дослідження одягу Буковини. У роботі, датованій 1976 р. [4], автор проаналізувала зразки жіночих костюмів, які побутували на території сучасних Новоселецького, Заставнівського, Кіцманського, Хотинського, Кельменецького та Сокирянського районів. Так звану «сорочку з зморшинкою» М. Костишина розглядає як найдавнішу та яка існує у двох варіантах: поликова і безполикова. Дослідниця зазначає, що для вишивки рукавів сорочок Заставнівського району характерні суцільні узорі без проміжків полотна, обведених каймою з трьох боків. Ця кайма утворює рамку, вишиту золотими або сріблястими нитками – «хіром» [4; 60]. Під поликом у верхній частині рукава вишивається смужка від 5 до 15 см. завширшки – «зморшка». Вишивка цього елемента геометрична. В основу орнаменталізації рукавів сорочок цієї місцевості, за спостереженнями дослідниці, покладено дрібні геометричні форми в поєднанні з геометризованими рослинними мотивами яскравих зелених, оранжевих, малинових, голубих, жовтих кольорів. Як зазначає М. Костишина, на відміну від дрібних орнаментальних мотивів Заставнівського району, для узорів сорочок Кіцманського району характерні великі рослинні елементи, що виконуються технікою рельєфного настилу бордовими, малиновими, бузковими кольорами в поєднанні з зеленим листям. Сорочки околиці м. Чернівці відрізняються рослинним орнаментом, вишитим симетрично. Порівнюючи сорочки Заставнівського, Кіцманського районів з сорочками Кельменецького району, М. Костишина зазначає різницю в ширині «зморшинки», відсутність чохла (манжетів). Замість них рукав такої сорочки збирається у зборку – «пшеничку». Стриману кольорову гаму вишивки сорочок Сокирянського району зобумовлює «чернятка» – орнаментальні косі смуги цього узору вишиваються лише чорним кольором. Вишивка, виконана технікою лічильної гладі, на думку авторки, справляє враження тканого узору [4; 61]. Дослідницею вивчаються принципи декорування, оздоблення, розміщення вишивки на сорочках цього регіону та відносно недавно (30-ті роки ХХ ст.) появу нових кроїв традиційних сорочок (сорочка на кокетці) [4; 62]. У своїй роботі «Художнє оформлення Буковинського народного костюма гірської місцевості» [5] М. Костишина зазначає, що в передгір'ї, рівнинних районах Карпат, в силу об'єктивних причин, зокрема, впливу міського одягу, зміни в художньому вирішенні традиційного костюма відбувалися швидше, аніж у гірських районах. Тим часом традиційні комплекси народного одягу горян збереглися до 50-х років ХХ ст. [5; 54]. Цієї ж думки дотримується і А. Патрус-Карпатський у роботі «Нове в побуті та культурі гірського села» [8]. Зокрема, він зазначає, що в гірських селах саме традиційна сорочка найкраще збереглася до цього часу (1950-ті роки) і на той час не вийшла з повсякденного вжитку [8; 94].

Вивчаючи всі елементи чоловічих та жіночих костюмів, М. Костишина [5] приділяє увагу дослідженню сорочки. Вона зазначає, що і чоловічі, і жіночі сорочки до середини ХХ ст. зберегли форми, що склалися до початку ХХ ст.: вишивка техніками «низь», «настиланья», «хрест», геометричні мотиви чоловічих тунікоподібних сорочок, цією ж технікою вишиті жіночі тунікоподібні сорочки та сорочки зі «зморшинками». Матеріалом для вишивання були вовна, шовк, сріблясті та золоті нитки, а також бісер [5; 54]. Використанню цих технік вишивки, принципів крою та шиття у моделювання сучасного одягу присвячена робота М. Костишиної «Буковинські традиційні мотиви в сучасному вбранні» [3]. Досліджуючи роботи модельєрів фабрики художніх виробів ім. Ю. Федьковича, вона звертає увагу на використання мотивів сорочок Буковинського Поділля [3; 20], а також елементів сорочки «рукав'янки», яка побутує в Путильському гірському районі Буковини (долина ріки Путили) [3; 21]. Цей район М. Костишина досліджувала у своїй попередній роботі.

У застосуванні елементів різних типів сорочок, технік вишивання, сучасного матеріалу, автор вбачає актуальність використання цього у моделюванні сучасного одягу.

З-поміж багатьох досліджень визначного науковця А. Поріцького, стаття «Етнографічне дослідження Карпат» [10] є методологічним довідником, за допомогою якого можна вивчати Карпати як окрему історико-етнографічну область. Початок дослідження Карпат в українській етнографії автор пов'язує з діяльністю І. Вагилевича (псевдонім І. Далібор, ХІХ ст.), Я. Головацького. Подальший етап дослідження Карпат автор пов'язує з діяльністю Наукового товариства ім. Т. Шевченка, яке виникло наприкінці ХІХ ст. у Львові. На думку вченого, важливими для вивчення матеріальної культури українців Карпат були роботи зарубіжних вчених К. Мошинського, Р. Кайндля, Я. Фальковського та ін. (9, с. 22). Проблему Карпатської історико-етнографічної спільності автор вбачає у тісному зв'язку з вивченням етнографічних груп українського народу, які здавна живуть на території Карпат. У статті визначаються спільні риси в традиціях українських горян – лемків, бойків, сусідніх народів, частина яких проживає по другий бік Карпат – угорців, поляків та словаків. Ця тема досліджується на матеріалі традиційного житла та народного костюма (на прикладі карпатської чоловічої сорочки-«волошки» розглядаються риси, характерні для усіх слов'янських народів) (10, с. 24).

Серед досліджень окремих етнографічних зон, районів, на сторінках журналу знаходимо матеріали з вивчення традиційної культури окремих населених пунктів. Однією з таких є стаття О. Командирова «Народний костюм Ряхівщини (с. Ясиня Закарпатської обл.)» [2]. Автор акцентує увагу на впливі традиційного одягу сусідніх народів – румунів, чехів, словаків та поляків, на графічний малюнок та кольорову гамму костюма, який побутує в цьому селі. Традиційний костюм О. Командирова вивчає за назвами одягу, типами виробництва та матеріалом [2; 83]. Як частина костюма досліджується і сорочка. Автор зазначає, що у с. Ясиня традиційна сорочка шиться з домотканого полотна. Полотно тчеться гуцулками з купованої пряжі. Сорочка складається з двох полотен. Можемо припустити, що ширина цих полотен 75-80 см (це у своїй роботі «Український народний одяг як джерело вивчення етнічної історії» досліджує Я. Прилипка). Якщо ширини двох полотен недостатньо, пришиваються з обох поків клини – «третиниці». Відштовхуючись від назви, можна припустити, що це відрізок завширшки у третю частину ширини полотна. Основне полотно з «третиницею» з'єднується вручну різнобарвним швом – «цирком» [2; 84]. На думку автора, характерними для жіночих та чоловічих сорочок Ряхівщини є обшивка комірів, дуди, широка вишивка пазухи. На пазухах Ясинівських чоловічих сорочок, під вишивкою часом вишивали великі літери – ініціали власників. До цікавих знахідок автора належить і краватка – «голер», яку носили чоловіки з вишитими сорочками. Традиційну вишивку за технікою, виконанням та матеріалом О. Командиринов поділив на чотири види: 1) найдавніша (хрест без канви); 2) низинна (чорним виводиться графічний візерунок, який потім заповнюється основним кольором); 3) скована (нагадує двосторонню гладь); 4) бісер (досить пізній вид) (2, ст. 87). Етнограф О. Полянська в своїй статті «Особливості одягу населення Закарпаття» [9] досліджує ширший ареал цього регіону, зокрема проблему взаємопроникнення культур українців, угорців, румун та словаків, які проживають на цій території. Комплекс народних костюмів дослідниця поділяє на чотири типи: північний, південний, східний та західний. За спостереженнями авторки, для східного регіону характерні жіночі сорочки з яскраво вишитими уставками (для Ряхівщини характерна чорна основа вишивки, а для Косівщини – червоно-жовта) [9; 23], чоловічі сорочки – тунікоподібного типу. Для жіночих сорочок північного типу характерне багате оздоблення довкола шиї та на смугах густих зборів, які йшли від коміра до манжета і пояса. Таку вишивку називали «рамами». О. Полянська зазначає, що такий принцип декорування характерний і для сорочок південної частини Закарпаття. Локальну відмінність тут становить «волоська» жіноча сорочка тунікоподібного крою з чотирикутним вирізом для шиї [9; 24].

Досліджуючи західну частину Закарпаття, де тісно співмешкають українці, румуни, угорці та словаки, О. Полянська зазначає, що, приміром, сорочки угорок, які проживали на території Закарпаття, нагадували традиційні жіночі сорочки, характерні для багатьох регіонів України – традиційна сорочка «до підточки», в якій верхня частина шиться з тоншого полотна, а нижня – з грубішого. Водночас тут же існував інший вид сорочки – на територіях сучасних Берегівського та Виноградівського районів сорочку шили без рукавів, поверх неї одягали коротку білу блузку з дуже пишними рукавами [9; 25]. Блузки не були традиційною натільною одежею українців. У цьому вбачається вплив угорської традиції. Як зазначає О. Полянська, в угорських селах на території Закарпаття існують різні мотиви угорських вишивок декількох етнографічних груп цієї народності: колочаї, мезекеведжі, бузокі і полоці. Це зумовлено різним територіальним походженням переселенців [9; 25]. На території досліджуваної О. Полянською Закарпатської області побутувало два типи румунського народного костюма. Традиційний костюм загалом, як і окремі його елементи схожі з південноукраїнськими [9; 27]. Чоловічі сорочки цієї зони за кроєм тунікоподібні та зберегли старослов'янську назву – «кошуля» [9; 28]. Словацький одяг на досліджуваній О. Полянською території Закарпаття зустрічається лише у невеликій зоні словацьких поселень. У цьому одязі простежується вплив двох районів Словаччини – Липтова і Спіша. Тут побутувала характерна «липтовська» чоловіча сорочка («галена»): коротка, з дуже широкими та довгими рукавами, оздоблена внизу вишивкою, мереживом, а вгорі – тканим орнаментом. Вишивкою прикрашали рукави, комірець, пазуху та придол сорочки. Авторка зазначає, що жіноча традиційна сорочка словаків («опліча») під впливом українських традицій мала такий крій: густо збиралась навколо шиї, вишивалась навколо горловини, на плечах та манжетах. Поряд із чоловічою сорочкою «геленою» тут побутує загальнослов'янський вид чоловічого натільного одягу – тунікоподібна сорочка «кошуля» [9; 29]. О. Полянська зазначає, що, незважаючи на багатовікову територіальну відірваність українців Закарпаття від центральних районів, вони зуміли зберегти свою мову, культуру, назви та традиції виготовлення одягу.

Дослідження одягу українців Прикарпаття, яке свого часу провела М. Костишина [4], продовжили учені Т. Николаєва та Т. Кара-Васильєва [6].

У серпні 1987 р. здійснено експедиційне дослідження передгір'я Карпат уздовж річок Дністра і Прута (північна Буковина) та Покуття. Метою дослідження було виявлення локальних особливостей традиційного народного вбрання та вишивки. Матеріал збирався для підготовки випуску «Український народний одяг», який став складовою частиною історико-етнографічного атласу України [6; 67]. У своїй роботі дослідниці зауважують, що традиційний одяг в цій місцевості майже повністю вийшов із повсякденного вжитку, але в кожній родині збереглися комплекси народного вбрання сучасного виготовлення. Стародавні костюми мають люди переважно похилого віку.

Досліджуючи весь комплекс традиційного народного вбрання, Т. Николаєва та Т. Кара-Васильєва детально описують локальні особливості традицій крою, пошиття та вишивки традиційної сорочки. Вони визначили межі побутування реліктової сорочки тунікоподібного крою, яка в кожній місцевості мала своє особливості вертикальних чи горизонтальних композиційних побудов. Дослідницями детально описані локальні покутські жіночі сорочки з «крученими» рукавами, сорочки «рукав'янки», «на кокетці», «чернятки», поява бісеру у вишивці сорочок (50-ті роки минулого століття), особливості вишивки святкових сорочок (додавання шовку, золотої та срібної ниток, металевих пластинок – леліток). Співставлення композиційних прийомів, способів крою, технік вишивки та кольорової гами сорочок Буковини, а саме Заставнівського, Кіцманського, Кельменецького, Сокирянського, Вишницького, Сторожинецького, Новоселецького районів, допомагає виявити схожість, розбіжність та взаємозапозичення [6; 71–72]. Схожий детальний опис традиційних сорочок цього регіону знаходимо і в роботі М. Костишиної, про яку йшлося вище [4].

Покуття – територія Городенківського, Снятинського, Коломийського і частина Тлумацького районів, Т. Николаєва і Т. Кара-Васильєва виокремлюють у чітко визначений за своїми художньо-образними ознаками етнографічний регіон. Традиційні сорочки цього регіону – «чорненка» (жіноча сорочка) та «червоненка» (дівоcha). Назва походить від основного тону вишивки (чорного та червоного). Ці сорочки здебільшого орнаментовані геометричними мотивами. Однотипні, вони мали різні назви, якщо нитки для вишивки були з різної сировини: «червоненку» вишивали бавовняними нитками, вишиту напіввовняними нитками називали «коцик». У процесі дослідження, Т. Николаєва і Т. Кара-Васильєва виявили розмаїття палітри червоного кольору, який використовується у вишивці Покуття – від помаранчево-червоного до вишневого та бурякового. На думку дослідниць, особливістю вбрання Покуття є побутування у кількох селах Снятинського району вишивки сорочок «білим по білому». Геометричні узори – восьмипроменева розетка, ламана лінія, ромби, були виконані техніками вирізування та виколовання. Такою ж технікою вишивались сорочки у деяких селах Тлумацького району. Архаїчні мотиви хреста, хреста в ромбі, квадрата з гачками та ламаної лінії вишивались тими ж вирізуванням та виколованням нитками чорного кольору. Такі сорочки споріднені за техніками вишивки та кольором із традиційними сорочками літніх жінок південної Київщини. За спостереженнями Т. Николаєвої та Т. Кара-Васильєвої, при певній спільності народного одягу Прикарпаття загалом та сорочки, як одного із основних його елементів, простежується різноманітність крою, пошиття, технік вишивки та призибування (рисування, морщення), кольорової гами [6; 73]. Незабаром після виходу статті Т. Николаєвої та Т. Кара-Васильєвої на сторінках журналу «Народна творчість та етнографія», опублікована стаття Я. Кожолянко «Традиційний народний одяг українців північної Буковини» [1]. На думку авторки, природно-географічні умови північної Буковини, розташування краю на перетині торгових шляхів та значний міграційний потік у XV–XIX ст. молдаван, румун, росіян-липован, німців й інших народів мали вплив на традиції пошиття, крою, декорування народного костюма цієї етнографічної зони [1; 46]. Частиною роботи автор присвятила дослідженню традиційної сорочки. На території північної Буковини Я. Кожолянко зафіксувала три основні її типи: 1) тунікоподібна; 2) з цільнокроєним рукавом, яка існує у двох варіантах – поликова та безполикова. Ці два підвиди сорочок, на думку автора, відрізняються оформленням горловини. Поликова сорочка північної Буковини, на відміну від безполикової, вишивається пишніше (схоже на сорочки сусідів – молдаван). Сорочки тунікоподібного крою, детально описані Я. Кожолянко, частіше зустрічаються у передгірській зоні Прутсько-Сиретського межиріччя. За спостереженнями дослідниці, такі сорочки відрізняються формою викоту: напівкруглою, ромбовидною, трикутною. Найдавнішою формою є кругла, яку кроїли за формою прикладеної до тканини миски (нагадаю, тунікоподібна сорочка кроїться із одного полотна, складеного навпіл). Далі робили розріз пазушки посередині грудей. Часом цей розріз робили по лінії одного плеча або обох [1; 47]. Найпоширенішим мотивом вишивок тунікоподібних сорочок північної Буковини є «пужі» – геометричний та рослинний орнамент, який повздовжніми або поперечними смугами, часом суцільно, покривав рукав, обрамлював спереду викот – «вінок», заходив двома смугами на спину, оздоблював поділ. Як вважає Я. Кожолянко, у 50–70 роки минулого століття традиційні сорочки вийшли з ужитку, залишилися лише тунікоподібні, без особливої орнаментативної та рукавної вишивки. Використовувалися такі сорочки для сну [1; 48]. Автор зауважує, що, незважаючи на всі зазначені вище чинники впливів (перетини торговельних шляхів, міграційні потоки) на формування, побутування традиційного костюма як і його елементів, буковинський костюм зберіг у собі риси, характерні для народних костюмів усіх слов'янських народів [1; 51].

Підсумовуюючи, можна стверджувати, що етнографічні райони Карпат: Буковина, Покуття, Закарпаття, Бойківщина, Лемківщина та Гуцульщина, в контексті вивчення традиційного костюма і його елементів, зокрема сорочки, в різний час досліджувалися знаними етнографами й молодими науковцями. Найбільше ґрунтовних досліджень стосувались Буковини. Зокрема сорочка, якій приділили основну увагу, детально вивчена в роботах Я. Кожолянко, М. Костишиної, Т. Николаєвої та Т. Кара-Васильєвої.

Проблема карпатської історико-етнографічної спільності в українській етнографічній науці стоїть у тісному зв'язку з вивченням етнографічних груп українського народу, які здавна живуть на території Карпат [9; 21]. Дослідження одягу має велике значення у загальному вивченні культури, історії, мистецтва кожного народу. Адже одяг, як і його основний та найдавніший елемент – сорочка, несуть у собі багато інформації, деяка частина якої потребує подальшого вивчення, дослідження та розшифрування. І в цій роботі неабиякими помічниками є періодичні видання, в яких зконцентровано та постійно поновлюється багато цінної інформації. У вивченні української традиційної сорочки таким журналом є «Народна творчість та етнографія» Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України.

Список використаної літератури

1. **Кожоляно Я.** Традиційний народний одяг українців Північної Буковини / Я. Кожоляно // Народна творчість та етнографія, 1988. – № 5. – С. 45–51.
2. **Командиров О.** Народний костюм Ряхівщини / О. Командиров // Народна творчість та етнографія, 1959. – № 3. – С. 82–88.
3. **Костишина М.** Буковинські традиційні мотиви в сучасному вбранні / М. Костишина // Народна творчість та етнографія, 1978. – № 4. – С. 19–23.
4. **Костишина М.** Особливості традиційного народного жіночого одягу Буковинського Поділля / М. Костишина // Народна творчість та етнографія, 1976. – № 6. – С. 59–67.
5. **Костишина М.** Художнє оформлення Буковинського народного костюма гірської місцевості / М. Костишина // Народна творчість та етнографія, 1975. – № 4. – С. 54–56.
6. **Ніколаєва Т.** Особливості народного вбрання та вишивки українського населення Прикарпаття / Т. Ніколаєва, Т. Кара-Васильєва // Народна творчість та етнографія, 1988. – № 3. – С. 67–73.
7. **Патрус-Карпатський А.** Нове в побуті та культурі гірського села / А. Патрус-Карпатський // Народна творчість та етнографія, 1959. – № 1. – С. 93–94.
8. **Полянська О.** Особливості одягу населення Закарпаття / О. Полянська // Народна творчість та етнографія, 1976. – № 3. – С. 23–29.
9. **Поріцький А.** Етнографічне дослідження Карпат / А. Поріцький // Народна творчість та етнографія, 1964. – № 4. – С. 21–24.
10. **Прилипка Я.** З народного одягу Чернівецької області / Я. Прилипка // Народна творчість та етнографія, 1960. – № 1. – С. 85–90.
11. **Прилипка Я.** Український народний одяг як джерело вивчення етнічної історії / Я. Прилипка // Народна творчість та етнографія, 1971. – № 5. – С. 10–18.
12. **Шевченко Л.** Мистецтво українських горців / Л. Шевченко // Народна творчість та етнографія, 1940. – № 1. – С. 45–51.

Резюме

Досліджується традиційна сорочка як основний елемент народного костюма. Зона вивчення – Карпатський регіон. Розглядаються наукові праці, опубліковані на сторінках журналу «Народна творчість та етнографія» в 1939–2012 рр.

Ключові слова: журнал, дослідження, народний костюм, сорочка, Карпатський регіон.

Summary

Shnurenko T. Research of traditional shirt of Carpathians region on the pages of magazine «Folk art and ethnography»

They are manufacture of materials, traditions of cut, ornamentation, range of colours, regional peculiarities, ritual functions of folk costume and its elements. The area of investigation is Carpathian region. The works published in the journal «Folk Arts and Ethnographi» from 1939 to 2012 are examined.

Key words: journal, reseach, folk costume, dress (sorochka), Carpathian region.

Аннотация

Шнуренко Т.В. Исследуется традиционная украинская сорочка Карпатского региона на страницах журнала «Народна творчість та етнографія»

Исследуется традиционная сорочка как основной элемент народного костюма. Зона изучения – Карпатский регион. Рассматриваются научные работы, опубликованные на страницах журнала «Народна творчість та етнографія» в 1939–2012 годах.

Ключевые слова: журнал, исследование, народный костюм, сорочка (рубаша), Карпатский регион.

Надійшла до редакції 29.10.2014 р.